

גמ"ר 2740/06/13 - מדינת ישראל נגד שלומי אליהו

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

26 מרץ 2014

גמ"ר 2740-06-13 מדינת ישראל נ'

אליהו

בפני כב' השופט אהרן האוזרמן

מדינת ישראל

בעניין:

ע"י פרקליטות מחוז תל אביב (פלילי)

נגד

שלומי אליהו

ע"י ב"כ עוה"ד רות עזריאלנט

גזר דין

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו אחריות לתאונת דרכים בנסיבות של גרימת מוות ברשלנות לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ביחד עם סעיפים 40 ו- 64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961, וכן בעבירה של נהיגה ברכב בחוף הים ללא היתר, עבירה לפי סעיפים 2 ו-7 לחוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997.

הנאשם הודה והורשע בעובדות כתב האישום, בתאריך 18.12.13 זאת במסגרת הסדר טיעון לעונש ונשלח בהסכמת הצדדים לממונה על עבודות השירות בשב"ס, לבדיקת התאמתו לריצוי עונש מאסר במסגרת עבודות שירות. בנוסף לבקשת ההגנה, ובהסכמת המאשימה, נשלח הנאשם לקבלת תסקיר שירות המבחן. לאחר שנתקבלו חוות הדעת הנ"ל, בתאריך 24.03.14 שמעתי את טיעוני ב"כ הצדדים לעונש.

אין ספק כי מדובר בתאונה מצערת שהתרחשה בנסיבות מחרידות.

ביום 26.02.13 סמוך לשעה 11:40, נהג הנאשם בטרקטור כשהוא גורר עגלה נגררת הרתומה אל חלקו האחורי וכן כף הטרקטור בחזית מורמת ובה מטען נוסף. הנאשם נכנס כך למתחם חוף הים "בלקוני" בבת ים, כשהוא נוהג בכיוון כללי מצפון לדרום. הנאשם נהג בטרקטור בחוף ללא שניתן לו אישור והיתר כדין לעשות כן.

אותה עת שכב המנוח אולג רייכלין ז"ל, יליד 1970, בחוף כשרגליו מופנות לכיוון מערב וראשו לכיוון מזרח, כאשר גופו מכוסה בחול וראשו מכוסה במגבת.

הנאשם לאחר שהשתחרר מהעגלה ופרק את המטען שבכף הקדמית החל בנסיעה ללא נגרר וללא המטען מדרום

לצפון, בהמשך פנה בשלב מסוים שמאלה לכיוון מערב במטרה לצאת ממתחם החוף. הנאשם נהג ברשלנות ובחוסר זהירות, לא שם לב להימצאותו של המנוח בחוף, ועלה על גופו של המנוח, בעודו שוכב כך על החול. כתוצאה מכך נפצע המנוח ונפטר במקום.

על פי עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, התאונה ותוצאותיה החמורות נגרמו כתוצאה מרשלנותו החמורה של הנאשם, אשר התבטאה כאמור בכך שנהג בחוסר מיומנות, לא שם לבו אל הנעשה בחוף, ולא שמר על חיי ושלמות גופו של המנוח אשר שכב בחוף. בנוסף, הנאשם התרשל בכך שנכנס למתחם החוף בנהיגה על טרקטור, ללא אישור וללא היתר כדין לעשות כן.

הצדדים הציגו לבית המשפט במעמד הכרעת הדין הסדר טיעון אליו הגיעו, הכולל מתווה מוסכם לעונש. סוכם על מסגרת עונשית, הן לגבי רכיב המאסר שיהיה בעבודות שירות והן לגבי רכיב הפסילה של רישיון הנהיגה. ראשית סוכם כי המאשימה תעתור ל- 6 חודשי מאסר שירוצו במסגרת עבודות שירות, בכפוף לחו"ד הממונה בשב"ס, כאשר ההגנה רשאית לעתור כראות עיניה לעניין משך המאסר או אף לעתור להימנע לגמרי מהטלת עבודות שירות. לעניין משך הפסילה בפועל, סוכם על פסילת הנאשם בטווח שבין 5 שנים לשנתיים.

בשלב זה, כאמור, ביקשה ההגנה להפנות הנאשם במקביל גם לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר ובמסגרת זו לבחון לצד העמדתו בפיקוח ובאפיק שיקומי, גם אפשרות להטלת רכיב של"צ.

באשר ליתר רכיבי הענישה הוסכם בנוסף על הטלת מאסר מותנה, וכן פיצוי מיידי למשפחת המנוח בסך 10,000 ₪. הצדדים לא עתרו לקנס.

הובהר, כי משפחת המנוח עודכנה בפרטי ההסדר. בנוסף, הפיצוי הכספי למשפחת המנוח בסך 10,000 ₪ על פי ההסדר, הועבר למשפחת המנוח, לאחר הפקדתו בקופת ביהמ"ש ביום 24.03.14.

טיעוני המאשימה לעונש:

במסגרת טעוני המאשימה לעונש העידה תחילה אלמנתו של המנוח הגב' אורית רייכלין, אשר סיפרה בהתרגשות רבה על מעלותיו ותכונותיו הטובות של המנוח אשר היה איש משפחה, אב ל- 3 ילדיהם. הגב' רייכלין סיפרה כיצד עלו בני הזוג ארצה לפני כ- 15 שנה בשאיפה למצוא כאן עתיד טוב יותר עבור ילדיהם. למרות שבני הזוג חוו פרידה ולמעשה היו גרושים, סיפרה הגב' רייכלין כי בתקופה שבסמוך לפני האסון שפקד אותם, התקרבו מחדש בני הזוג והייתה ביניהם הבנה וצעדים ראשונים של גישוש לקראת ניסיון לשוב ולאחד מחדש את התא המשפחתי.

המנוח הותיר בלכתו 3 ילדים, הגדולה בת 21.5, הבן חייל והבת הצעירה בת 16. הגב' רייכלין סיפרה כיצד נותרו הילדים יתומים בגיל צעיר וכיצד השתנו חיי הילדים וחייה כאשר נותרה לגדל 3 ילדים לבדה ללא שותף. באולם בית המשפט נכחה בעת דברים אלו, ביתו הבכורה של המנוח, אשר צערה והאבדן הכבד שחוותה ניכרו בפניה.

לבית המשפט הוגש גיליון הרשעות קודמות של הנאשם בתעבורה. הנאשם מחזיק ברישיון נהיגה משנת 2000 ולחובתו 52 הרשעות קודמות בתעבורה, בהן בעבירות של אי ציות לתמרורים, שימוש בטלפון נייד ללא דיבורית, עבירות מהירות, ריבוי עבירות נהיגה ללא חגורת בטיחות והרשעה אחת בנהיגת רכב במצב שולל שליטה (משנת 2000). אין לנאשם כל רישום פלילי.

טענת הפרקליט בתמצית הינה כי אמת המידה העונשית הראויה היא ללא ספק עונש מאסר בפועל. רק משום שבנסיבות כמתואר דרגת הרשלנות בה פעל הנאשם אינה במדרג הגבוה, ובהתחשב באשם תורם העולה בנסיבות, וכן נוכח נסיבותיו האישיות של הנאשם עצמו, הסכימה הפרקליטות למסגרת הענישה כפי שהוצגה בפני. המאשימה טענה בפני כי יש לאמץ את הסדר הטיעון ברף הגבוה ועתרה משום כך לגזור את דינו של הנאשם לעונש של 6 חודשי מאסר ולריצויו במסגרת עבודות שירות.

ועוד, עותרת המאשימה לפסילה ארוכה שלא תפחת מ- 5 שנים. הפרקליט המכובד הפנה אל מדיניות הענישה הנהוגה וטען כי אמת המידה העונשית, במיוחד כאשר הנהג לא נשלח לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריח, צריכה לעמוד על הרף הגבוה שבמסגרת ההסדר עליו סוכם, היינו - 5 שנים.

לסיכום טוען הפרקליט, כי רף הענישה לה עתרה המאשימה במסגרת הסדר הטיעון, משולב היטב עם העקרונות המנחים בתיקון 113 לחוק העונשין התשל"ז-1997. בהסדר נשקלו ע"י המאשימה דרגת רשלנותו של הנאשם, נסיבותיו האישיות, היותו אדם צעיר נשוי ואב לשניים, ועל כן הסכימו לעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, שלצדו הרחקה מהכביש לתקופה ארוכה.

טיעוני ההגנה לעונש:

אשר לגיליון הרשעותיו הקודמות בתעבורה נטען על ידי ההגנה כי כל הרשעותיו האמורות של הנאשם בתעבורה, למעשה פרט לשניים, הם בעבירות מסוג ברירת קנס (מבלי שהתבקשתי להקל ראש בכך).

ככל הנוגע לתאונה עצמה, טענה הסנגורית המכובדת כי התנהגותו של הנאשם עובר לתאונה, בנסיבות כמתואר בכתב האישום, מבטאת התנהגות העומדת ברף הנמוך של הרשלנות והפנתה לכך כי על פי העובדות בכתב האישום, קיימת לשיטתה, רשלנות תורמת גבוהה מצד המנוח.

לדברי הסנגורית, המאשימה בהגנותה מסכימה לקיומו של אשם תורם וכראייה הושגה הסכמה לסיים את התיק בהסדר, כאשר הסנגורית מדגישה כי בעצם הסכמת הפרקליטות להסדר מסגרת עונשית אשר "מתיר" להגנה לנסות ולשכנע אף שלא להטיל כלל כל רכיב של עבודות שירות, יש משום גילוי דעת של המאשימה עצמה לעניין עצמת הרשלנות המיוחסת לנאשם במקרה זה.

חזקה על הפרקליטות כי בחנה היטב את נסיבות המקרה הטראגי, למדה את הראיות היטב ולשיטתה של הסנגורית נהגה בהגינות ובמקצועיות כאשר התחשבה בכל טיעוני ההגנה שעלו מתוך הנסיבות והסכימה להצגת מתווה עונשי הכולל הצגת מסגרת עונשית מתחשבת וחריגה כפי שנעשה במקרה זה.

לעניין זה נזקקה בהרחבה הסנגורית המלומדת בטיעוניה לעונש, לאחר שהציגה בפני תמצית הראיות בהן תמונות מזירת התאונה וטענה כי רשלנותו של הנאשם כאמור הייתה ברף התחתון, בין השאר ובמיוחד מאחר והוברר כי המנוח שכב במרחק רב מקו המים, במקום מבודד, היה לבדו, שכב על גבו כאשר כל גופו מכוסה בחול וראשו מכוסה במגבת, על פי נתיחה שלאחר המוות נמצא כי היה שתוי, (76 מיקרוגרם אלכוהול בדם), וכן מדובר בחוף שאינו "מוכרז" בו אסורה הרחצה ובעונת החורף, כך שעצם הציפיות להימצאותו של המנוח במקום בו שכב לא הייתה גבוהה.

זאת ועוד, לעניין עצם הנסיעה על החוף, הסנגורית ביקשה לטעון כי הנאשם נסע במתחם לצורך עבודתו. אין מדובר בנסיעה בטרקטורון לצורך "בילוי" או לצרכים "ספורטיביים" כפי שנתקלים לעיתים בחופים, וכפי שהחוק האוסר נהיגה בחוף הים ללא היתר, נועד למעשה למנוע.

ראייה חשובה לזכותו של הנאשם היא הטענה כי הימצאותו בחוף, כולל נהיגתו בטרקטור, ולמרות שלא ניתן לה היתר בכתב על ידי הממונה (שהוא במקרה זה ראש העיר) הייתה על דעת הגורמים מזמיני העבודה, כולל בעירייה. לראיה מציגה ההגנה את מפתח המנעול הנועל את שער הירידה למתחם החוף, אשר נמסר לידי הנאשם, ונשמר בידו עד היום. מסירת המפתח לידי, על פי טענת ההגנה, כמוה כהיתר להיכנס למקום ובכל מקרה יש לזקוף נסיבות אלו לזכותו.

לעניין נסיבותיו האישיות של הנאשם, שמעתי מהנאשם עצמו כי הנאשם חווה את האירוע כולו, למרות הזמן שחלף מאז (כשנה) ועד היום בצורה טראומטית. לצורך זה הפנתה ההגנה לתסקיר שירות המבחן אשר מתאר את הנאשם כאדם ערכי ונורמטיבי ללא כל רקע עברייני או פלילי.

קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם לוקח אחריות על האירוע ומבטא הבנה לחומרתו לצד דאגה והבנה לאבדן שחווה משפחת הקרוב. הנאשם מביע חרטה ובושה וכן דווח כי השתלב בטיפול פסיכיאטרי במסגרת קופ"ח. מתוארת התדרדרות במצבו הנפשי, המתועדת מאז התאונה ועד היום, וקצינת המבחן אבחנה אצל הנאשם סימפטומים המאפיינים ומעידים על הפרעה פוסט טראומטית.

קצינת המבחן שוחחה עם הפסיכולוגית המלווה את הנאשם מאז התאונה וקיבלה ממנה חוות דעת מסכמת בכתב. מהשיחה עולה צורך גדול בהמשך טיפול, אשר צפוי להיערך עוד זמן רב. בפני קצינת המבחן הוצגה גם חוו"ד נוספת של רופאה תעסוקתית אשר מאבחנת את הנאשם כסובל מהפרעת הסתגלות עקב גורם דחק קשה (פוסט טראומה). הנאשם מטופל טיפול תרופתי בתרופות מרשם פסיכיאטריות, נוגדות חרדה ודיכאון.

קצינת המבחן באה בפני בנוסף בהמלצה עונשית, על פיה להערכתה הנאשם יתקשה לעמוד בענישה אינטנסיבית, והמליצה על ענישה של של"צ כמתאימה להערכתה במקרה זה, משום שיש בה ענישה קונקרטיה חינוכית במתן הגמישות הנדרשת לצורך המשך הטיפול הנאשם. גובשה תכנית בהיקף 350 שעות. בנוסף הומלץ על הטלת צו מבחן

למשך שנה וכן על הפנייתו של הנאשם לטיפול במסגרת קבוצה טיפולית ייעודית בפיקוח שירות המבחן, המיועדת למעורבים בגרימת מוות ברשלנות.

הסגורית עתרה נוכח האמור להסתפק ברף התחתון של ההסכמות העונשיות כאמור.

לעניין רכיב הפסילה עותרת ההגנה על פי הרף הנמוך שבהסדר שבין הצדדים, ונטען כי במקרה זה, אין מדובר בנאשם שיש לאזן את אי שליחתו למאסר בפועל בתקופת פסילה ממושכת.

מתחם הענישה:

על פי תיקון 113 לחוק העונשין, שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, העיקרון המנחה במסגרת השיקולים לגזירת הדין הוא עיקרון ההלימה, היינו בחינת קיומו של יחס הולם בין חומרת המעשה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

במכלול השיקולים שעל ביהמ"ש לשקול עליו לבחון גם את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה, וכן את מדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים.

מדיניות הענישה בתיקי גרם מוות ברשלנות, ראוי שתרתיע מפני ביצוע עבירות אלו ותעביר מסר ברור באמצעות ענישה מחמירה על מי שבהתנהגותו פוגע בערך החברתי שהינו ביטחון הציבור, ושמירה על חיי אדם.

משהסכימו הצדדים על מתחם ענישה, כ"הסדר מסגרת עונשית", אני קובע כי מצאתי כי מתחם הענישה המקובל במקרים דומים, אכן הינו בגבולות הסדר הטיעון שהציגו בפני ב"כ הצדדים.

סיכום והחלטה:

קביעת העונש הראוי בכל מקרה בו קופחו חיים בתאונת דרכים, ללא קשר לנסיבות התאונה או לנסיבות האישיות של הנהג הפוגע, היא ללא כל ספק תמיד מלאכה קשה, שכן ביהמ"ש נדרש לכאורה ליתן "מחיר" לחייו של המנוח. ברור כי אין מחיר גבוה מספיק שביהמ"ש יכול לנקוב לחיי אדם, וכל עונש שיוטל על הנהג הפוגע אינו משקף את האבדן שבחיי של המנוח, ובפרט הדברים אמורים לגבי משפחתו, חבריו ומכריו של המנוח, הכואבים מאד את אבדו.

בע"פ 52518-07-12 לגטווי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], לעניין ענישה בתיקי גרם מוות בתאונות דרכים נאמר כי:

"הענישה בתיקים מסוג זה היא לעולם קשה, מכאיבה ומעוררת חיבוטי נפש של ממש, מעבר

לקושי האינהרנטי הגלום במלאכת הענישה ככלל. הקושי עניינו בכך, שמרבית העבריינים בתחום זה הם אנשים נורמטיביים, לעיתים קרובות מצטיינים בכל תחומי חייהם האחרים, אנשים תורמים, חיוביים ועדיין, בשל רשלנותם קופדו חיי אדם".

כללים מנחים באשר לענישה הראויה, בעבירה בה קופחו חיי אדם בשל רשלנות, נקבעו ע"י כבוד השופט נ. הנדל בפס"ד בע"פ 6755/09 אלמוג נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (להלן: פס"ד אלמוג):

"נדמה שקיימים שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות. האחד, ראוי לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת, הן בשל עקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה. השני, בדרך-כלל הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים. השלישי, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות".
[ההדגשה בקו שלי, א.ה.]

בהתאם לכלל הראשון בפסק הדין אלמוג, מחייבת הרשעה בעבירה של גרם מוות ברשלנות גזירת עונש חמור, הכולל מאסר בפועל ופסילה בפועל של רישיון הנהיגה לתקופה הולמת, כאשר הנסיבות האישיות נדחות בפני האינטרס הציבורי וערך קדושת החיים, הן בשל אופי העבירה והן בשל ביצועה השכיח, גם על ידי אנשים נורמטיביים:

ברע"פ 2955/12 פלונית נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] קבעה כב' השופטת מ. נאור, כי:

"לצד בחינת נסיבותיה של המבקשת, יש לזכור כי השיקולים המתווים את שיקול דעתם של בתי משפט בעת קביעת העונש הראוי לעבירות תנועה בעלות תוצאות קטלניות, אינם מתמקדים רק בנאשם. על בית המשפט לשקול מערכת שיקולים רחבה יותר, הכוללת גם את בחינת תוצאות התאונה והאינטרס החברתי שבענישה.

בהתאם לכלל השלישי שנקבע בפס"ד אלמוג, בחנתי את נסיבות התאונה שתוארו בעובדות כתב האישום והגעתי למסקנה כי התאונה ארעה עקב רשלנות בדרגה שאינה גבוהה מצדו של הנאשם.

בכל הזירות הראויה, אני מאמץ את ההסכמה שבין ב"כ הצדדים שהייתה הלכה למעשה בדבר אשם תורם מסוים העולה מהתנהגותו של המנוח עובר לתאונה. כראייה לכך הסכימה המאשימה למרות מדיניות הענישה הנוהגת בתיקי תאונות דרכים מסוג גרם מוות ברשלנות, להסתפק בעונש מאסר שירוצה מלכתחילה במסגרת של עבודות שירות, וויתרה על טיעון למאסר בפועל. זאת ועוד, המאשימה אף הסכימה כי ההגנה תוכל במקרה זה לנסות ולשכנע את בית המשפט אף שלא להטיל עבודות שירות כלל.

לאור טיעוני ב"כ הצדדים אני סבור כי הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים במקרה זה, הינו מידתי וראוי ולפיכך בכוונתי לאמצו.

לאחר שנתתי דעתי לנסיבות התאונה ולרשלנות העולה מנהיגותו של הנאשם כפי שתואר בהרחבה, אני סבור כי יש מקום להטיל על הנאשם עונש קונקרטי בדמות של מאסר בדרך של עבודות שירות. מאחר ובהתאם להוראות סעיף 71 א (א) לחוק העונשין לא ניתן להטיל על נאשם שהורשע עונש מאסר יחד עם עונש של עבודות של"צ, אני מוצא לנכון להטיל על הנאשם עונש של עבודות שירות בלבד. לעניין משך התקופה אתחשב במשך התקופה בהתאם לטיעוני הצדדים.

לאחר ששמעתי את הצדדים וטיעוניהם לעונש, לאחר ששקלתי את האינטרס הציבורי במניעת תאונות דרכים ואת עקרון קדושת החיים, נתתי דעתי לתוצאות התאונה המחרידות המתבטאות באבדן חייו של המנוח אולג רייכלין ז"ל, אדם צעיר בן 42, אשר משפחתו אלמנתו בנו ובנותיו, וכן חבריו ומכריו כואבים בוודאי מאד את לכתו, אגזור את העונש ההולם לנאשם לדעתי במקרה זה.

אני דן לפיכך את הנאשם לעונשים הבאים:

1. **80 ימי מאסר. המאסר ירוצה במסגרת עבודות שירות,** אותן ירצה הנאשם במסגרת חברת "המשקם" בחולון. הנאשם יועסק 5 ימים בשבוע, 8.5 שעות עבודה בכל יום.

הנאשם יחל בריצוי עבודות השרות ביום 07.04.14, וייתייב ביום זה לתחילת ריצוי העונש בפני המפקח הממונה בשב"ס רמלה (מפקדת מחוז מרכז).

הנאשם מוזהר כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכי כל הפרה מצדו של תנאי עבודות השירות, עלולה להביא להפסקה מנהלית שלהן ולריצוי יתרת התקופה במאסר בפועל.

2. **ניתן צו פיקוח של הנאשם על ידי קצין מבחן, למשך 12 חודשים מהיום. שירות המבחן יפקח על הנאשם וכן ישלב את הנאשם בטיפול במסגרת קבוצה טיפולית ייעודית שתפתח בשירות המבחן, המיועדת לתמיכה וטיפול במעורבים בגרימת מוות ברשלנות.**

3. **פסילה בפועל למשך 4 שנים.** הפסילה תחל מיום הפסילה המנהלית (26.02.13), והיא במצטבר לכל פסילה אחרת.

4. **12 חודשי מאסר וזאת על תנאי, למשך 3 שנים,** והתנאי שלא יעבור העבירות בהן הורשע, או ינהג בזמן פסילה.

6. **כחלק מהעונש המוסכם בין הצדדים שילם הנאשם פיצוי למשפחת המנוח בסך 10,000 ₪.**

מזכירות תעביר העתק מגזר הדין לממונה על עבודות השירות בשב"ס וכן לשירות המבחן למבוגרים.

הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ד אדר ב תשע"ד, 26 מרץ 2014,
במעמד הנוכחים.